

Suurest saastajast üha rohelisemaks ettevõtteks

20aastaseks saanud Kunda Nordic Tsemendi äririsk on tasakaalustatud kolme valdkonna vahel: ehitusbuumi aegadel on tsement kõige tulusam, kui sisenõudlus on nõrk, aitavad ettevõtet veepinnal hoida sadam ning killustikuäri.

KRISTO KIVIORG
toimetus@virumaateataja.ee

AS Kunda Nordic Tsement sündis mõni kuu enne rahareformi, 6. aprillil 1992. aastal, suhteliselt segasel ajal – tsemenditehase erastamisele kaasa aidanud Edgar Savisaare valitsus oli jaanuaris kukkunud, maad laastasid hüperinflatsioon ning kaubanappus, kasutusel olid toidutalongid jne. Valitsusjuhi kohal tegutses siis Tiit Vähi.

Investorite otsimine, kes Kundasse tsemenditehasesse investeerida oleksid tahtnud või julgenud, käis pikalt – pruut oli poolvigane ja peigmehekandidaadid ei raatsinud põhjalikuks luoperatsiooniks raha anda. Otsingud kestsid vahelduva eduga pea viis aastat, kuni lõpuks sobiv huvilistering kogunes. 1992. aastal erastati tsemenditootmisest 35 protsenti, kaks aastat hiljem veel 15 protsenti ning lõplikult liikus ettevõtte eramandis 1999. aastal.

Kunda tsemenditehas oli Nõukogude Eestis ning Eesti vabariigi taassünni ajal vastuolulise mainega ettevõtte. Ühelt poolt oli tegu olulise tootja ja tööandjaga, teisalt reostajaga, mis oma parimail päevil paiskas õhku mitu tonni tolm tunnis, üle 100 000 tonni aastas. Tolm kattis iga rohuliblet Kundas ja pikk hall suitsusammas ulatus Soome välja. Liialdamata võis öelda, et Kunda linn meenutas tollal maapealset põrgut – must mangel muutus halliks pärast kümneminutilise jalutuskäiku linnas.

Viimase kahekümne aastaga on olukord aga drastiliselt muutunud: tehniliselt maha jäänud, keskkonda saasta-

vast ebaefektiivsest tehasest on saanud tänapäeva keskkonnanormidele ja tehnilistele nõuetele vastav konkurentsivõimeline ettevõtte. Firma on transformeerunud nõukogude sotsialismi ettevõttest kapitalismimaailma firmaks ja saab tihedale konkurentsile vaatamata kenasti hakkama.

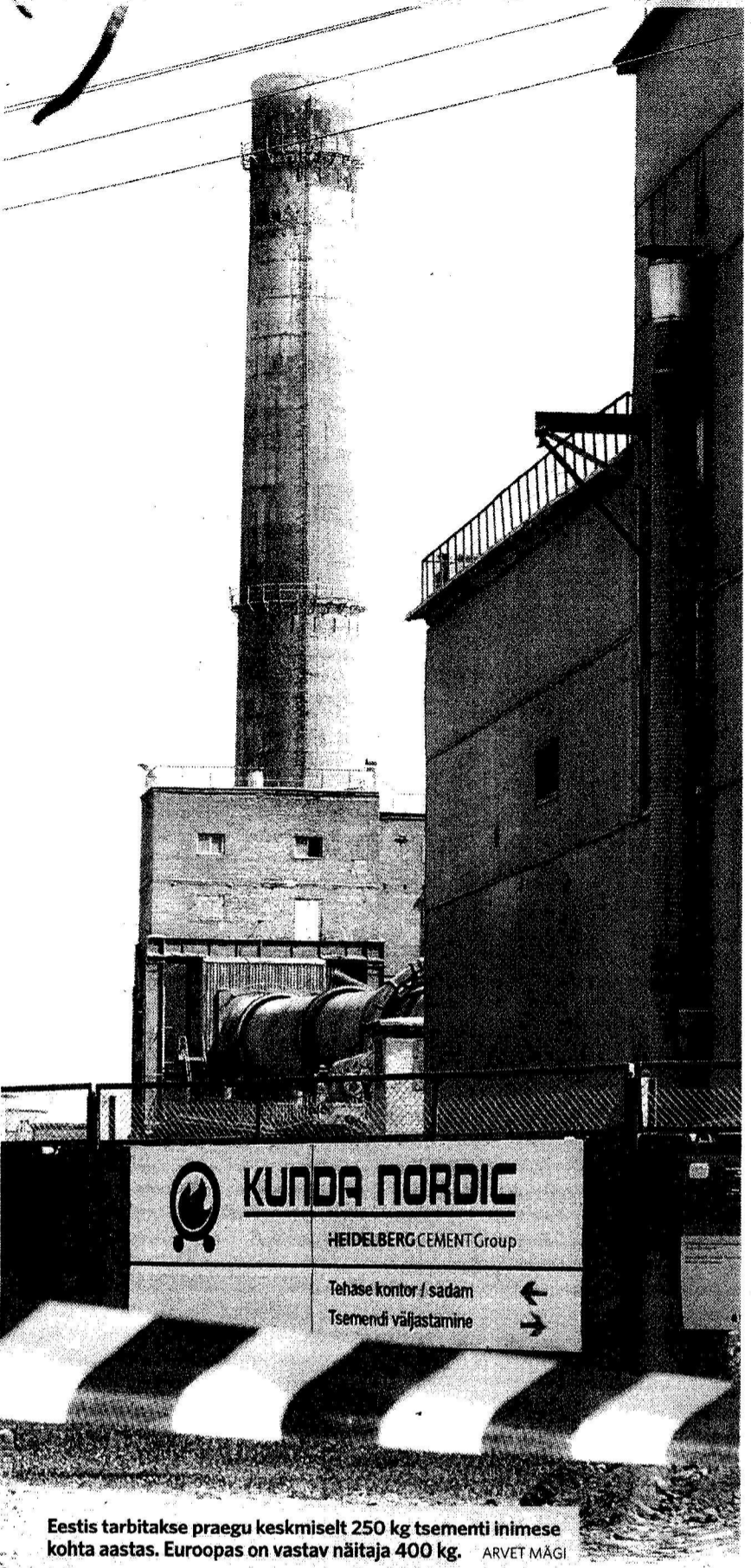
“Kahekümne aasta jooksul on ettevõttesse investeeritud umbes 80 miljonit eurot. Inimesi oli meil alguses tööl 750, nüüd on 220, kusjuures vahepeal tulid juurde karjäär ja sadam. Korrashoid, kus tol ajal töötas 150 inimest, on üle antud firmale ABB. Tolmusaaste oli meie jaoks alguses kõige suurem probleem. Suurem tolmamine sai lõpetatud aastatel 1995-1996, aga vähendamiseks tegeleme pidevalt igal aastal edasi. Kõige suuremad väljakutsed ongi seotud sellega, kuidas tulla toime Euroopa Liidu rangete keskkonnanormide täitmisega,” räägib ettevõtte tegevjuht Meelis Einstein.

Einsteini sõnul näitab riigi edukust inimese kohta tarbitav tsemendi kogus, hetkel on Euroopa Liidus see keskmiselt 400 kg inimese kohta, Eestis 250. Buumiaastatel, 2006. ja 2007., oli nimetatud number Eestis vastavalt 470 ja 490 kg.

“Suhtarve kõrvutades meil praegu arenguruumi jätkub, Eesti tsemenditarbimine on hetkel tagasi aastast 2002. Pilt, mis erinevatest maailmaosadest vastu vaatab, on riigiti väga kirju. Näiteks Kreekas, Itaalias, Hispaanias ehitus ja tsemenditarbimine langeb, samas Skandinaavias on kõik stabiliseerunud ning Venemaal on tsemendimüük jätkuvalt tõusutrendis,” räägib Einstein.

80
miljonit eurot
on kahekümne
aastaga firmasse
investeeritud

HEITKOGUSED vähenevad iga aastaga



Eestis tarbitakse praegu keskmiselt 250 kg tsemendi inimese kohta aastas. Euroopas on vastav näitaja 400 kg. ARVET MÄGI

Investeeringuid jagub Kunda Nordic Tsemendil nii selleks kui järgnevateks aastateks. Ühest küljest tõukavad tagant karmistuvad keskkonnanõuded, teisalt soovib firma olla omas vallas innovatiivne.

Ettevõtte kindel soov on vähendada vee-, tolm- ja mürasaastet ning langetada järk-järgult energiatarbimist.

“Kõige rohkem on mul hea meel selle üle, et alternatiivkütuste osakaalu oleme pidevalt suutnud kasvatada. Fossiilkütuse asendamine prügikütusega on nüüd sellisel tasemel, mis paar aastat tagasi oli veel meie jaoks utoo-

piline. Usun, et seal on arenguruumi veelgi. Taolised uuendused kergelt ei tule, sest toote kvaliteet ei tohi mingil juhul kannatada. Meie spetsialistid on hulga tööd ja vaeva näinud,” rõõmustab Einstein.

Mis teadus- ja arendustegevusse puutub, siis koostöös Tallinna tehnikaülikooliga uuritakse aktiivselt Narva põlevkivituhha kasutamise võimaluste laiendamist tsemendi valmistamisel. Samuti plaanib ettevõtte Rootsi kolleegide abiga sel aastal turule tulla sulfaadikindla tsemendiga. See on uus tsemendi mark, mille järele on kasvav nõudlus.

FAKTE JA ARVE

- 1871. aastat peetakse tsemenditootmise algusajaks Kundas.
- Ajavahemikus 1871-2011 toodeti Kundas 48,7 miljonit tonni tsemendi.
- Tootmismahd jõudis esimest korda miljoni tonnini 1914. aastal.
- 2007. aastal toodeti tsemendi ja klinkrit rekordilised 1,2 miljonit tonni, majanduskriisiga langes tsemenditootmine aga kolm korda.
- 1992-2011 toodeti 14,4 miljonit tonni tsemendi.
- Kahekümne aastaga on ettevõtte keskkonainvesteeringuteks suunanud 19 miljonit eurot.
- 75 protsenti ettevõtte aktsiatest kuulub ehitusmaterjalitootjale HeidelbergCement Group, ülejäänud 25 protsenti kuulub liri kontsernile CRH.